Censurálta Prohál Iván főhadnagy.

Székesfehérvár, XXVI. évf. 101. 1919. Vasárnap, szept. 21.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve egy hóra 10 korona, negyedévre 30 korona, fél évre 60 korona, egész évre 120 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Szent István-tér 1. Telefon sz. 208.

Felelős szerkesztő: **Hajós József.**

A székesfehérvári kisgazda és földmivespárt.

Körülbelül két hete bontott zászlót Székesfehérváron a kisgazda és földmivespárt. Az alakulat nem uj tulajdonképen, csak folytatása a tél folyamán már megkezdett szervezkedésnek, a Földmives Szövetségnek. Akkor a szervezkedés munkáját félbeszakitotta, illetve megfojtotta a kommunizmus életbelépése, — mostani alakulását késleltette az a szerencsétlen pártoskodás és széthuzás, amely a magyar földmives osztály között dult. A nagyatádi és sokorópátkai kettészakadás megbontotta azt az egységet, amelyre a földmives társadalomnak feltétlenül szüksége van, ha azt akarja, hogy az uj Magyarország kiépitésénél érdekei biztositva legyenek. Meggyőződve voltunk azonban arról, hogy a két párt közötti surlódásnak, ellentétnek meg kell szünnie. Ez a remény vezetett bennünket, amikor a szervezkedés előkészitő munkáját megkezdtük, s ma amikor a két párt között az egyesülés megtörtént, amikor a magyar gazdatársadalom ismét együtt van, [illegible] erővel fogunk mi is hozzá nagy feladatunk megvalósitásához.

Tudom, lesznek olyanok, kikben ama kétség támad fel, hogy az uj pártalakulás csak még jobban megbontja Fehérvár társadalmát a választási küzdelemben; — felesleges aggodalom. A novemberi forradalom óta lejátszódott események eléggé megviselték az emberek gondolkodását, eléggé megtanulhatta mindenki, mily irányban kell dolgozni. A Fehérváron már meglevő pártokkal u. m. a Keresztényszocialista és Keresztény Nemzeti Párttal való együttműködést előre is biztositjuk, hiszen a cél közös. A gazdasági érdek azonban szükségessé tette a pártalakulást. A Keresztény Nemzeti Párt alakitásának szükségességét indokolták azzal, hogy a középosztály, — tisztviselő, kereskedő, iparos — sem a Keresztény Szocialista munkáspárt, sem a kisgazda és földmivespárt keretei között helyet nem foglalhat, mert mindkettőtől bizonyos érdekkülönbség elválasztja, de a keresztény alap és cél velük egyesiti. Valóban igy áll a dolog. A gazdasági alap az, amely az embereket foglalkozásuk, képzettségük szerint külön-külön szervezetben, pártban tömöriti.

A mi szervezkedésünknél is a gazdasági érdek adta az impulzust. Szervezetünknek politikai párt alakulata csak a külső szin, a tartalmat a gazdasági működés fogja adni. Egy nagy, hatalmas gazdasági kapcsot akarunk teremteni, a mely bennünket, földmiveléssel foglalkozókat szorosan összeköt. Micsoda óriási munkát tudunk végezni, mily nagyszerü eredményt tudunk produkálni a földművesek hatalmas s egyszersmind szervezett tömegével. Nem a mult büneinek hánytorgatásával, de a multból meritett tapasztalatok alapján akarunk dolgozni, — épiteni.

A meglevő gazdasági szervek helyett uj életképes szervek felállitását, különböző szövetkezetek épitése, a gazdasági bank és [illegible], a munkáskérdés, a birtokrendezés ügye, az [illegible]tás stb. mind olyan dolgok, amelyek sürgős elintézésre várnak.

Munkánk nem lokális lesz, nemcsak Fehérvár területére szoritkozik, hanem egy központ felállitásával az egész megye földmivességét magába öleli.

Még vázlataiban is óriási, hát még részleteiben. Igazán lelkiismeretes, odaadó szeretet és megértés kell a megvalósitásához. Szolgálni a sajátot, de egyszersmind belekapcsolódni a mások érdekeibe.

Mutassuk meg, hogy mi becsületes munkával akarjuk szolgálni a nemzet ügyét, mutassuk meg, hogy az a sok vád, amellyel a háboru alatt a földmiveseket illették, alaptalan és csak — *tévedés.*

Hogy nagy céljainkat megvalósithassuk a teljes egyetértésre, együttműködésre van szükségünk. Ne forgácsolódjunk tehát szét, hanem minden földmives tekintse erkölcsi kötelességének a saját szervezetébe belépni.

Az aláirási ivek az Előkészitő Bizottság tagjainál lesznek utcánként elhelyezve. A cimeket a Fejérmegyei Napló jövő számában közöljük.

Az ujságirók

kisebb csoportja, a keresztény magyarok — sajnos, ezek se mind! —: derekasan megállták a próbát a vörös terror idején. *Tisztelet, megbecsülés nekik!* — Ellenben az ujságirók nagy többsége a gerinctelenség diszpéldányának és a meggyőződés paprikajancsijának bizonyult a vörös időszak alatt. Nem dróton, de pénzen rángatták őket, pénzért parádés vörösbe öltözködtek, mint a Náci kocsis május elsején. A bolzevizmust szolgáló ujságirók voltak azok a pojácák, akik a bolsevizmus vásári bódéja előtt becsalogatóként kiabálták: Lenin, Marx eszméinek „világmegváltó“ mivoltát, magasztalták a sarlatán népbiztosokat és elhallgatták ezeknek a gazságait, melyeket pedig jól ismertek.

A vörössé vált ujságirók vezették a közönséget, a megvörösödött ujságirókat pedig a kapott pénz hányította. Hasonlitottak a nagy állatkertek óriás teknősbékáihoz, melyeknek a hátára felül a gyerek és a csuszómászót irányitja azáltal, hogy a botratüzött salátát a teknős szája előtt jobbra és balra tartja. A teknős kapkod a saláta után és a — karaván halad. A mi lángsörényü tollászaink az ujságirói páncél alól dugták ki a konc után a nyakukat; a páncélteknőre felült a közönség és a karaván haladt — a Tiszába ... meg a csődbe.

A nagy teknősök: „Népszava,“ „Vörös Ujság“ szerkesztői természetesen sokkal több embert vettek a széles hátukra, mint az apró vicinális vörös tollászok, pl. a helyi „Népszava.“ — A „magyar“ ujságirók göndörhaju apró matadorjai átmenet nélkül lettek lángpirosak, — ellenben a tintakulik pallérjai és előmunkásai előkelően a fokozatos vedlést alkalmazták, többféle átmeneti szint öltöttek, mig végre a bazsarózsa mélyvörösségében pompáztak.

Ime példák az életből: *Kéri—Krammer Pál,* mint „Az Est“ haditudósitója az osztrák generálisok hőstetteit énekelte, később Károlyi Misi erőteljes nacionalizmusát magasztalta, végül a bolsevikiek sajtókuvasza lett. — Hát még a *Göndör—Krausz Ferenc!* Ez a tollas, de szárnyatlan egyed: 1916-ban mint haditudósitó, a „Pesti Napló“ bécsi tudósitójánál a Ferenc József-rendért rimánkodott, de 1918-ban már *Károlyi* magasztalója volt, 1919-ben pedig mint vörösre mázolt elvtárs irt „Az ember“ cimü füzeteiben a burzsuj ellenforradalmárok ellen. — *Magyar Millner Lajos* a „Világ“ munkatársa a háboru dicsőitője volt, magasztalta Hindenburgot, de kevéssel utóbb méginkább dicsőitette a müncheni *zsidó* kommunista vezért: Lewiniét. — A derék Ignotus Veigelsberg Hugó, akit 15 éven át az ujságirók „Andrássy házi zsidajának“ nevezték, szintén heveny forradalmár lett s Károlyi küldöttjeként szerepelt Svájcban — pénzzel felszerelve.

Folytathatnók ezt a sorozatot unalomig, de elég ennyi is arra, hogy a vak is észrevegye a magyar ujságirói gárda nagy többségének gerinctelenségét és a *kukoricacsörgés* iránti hajlékonyságát.

Ugyan mi a lélektani oka annak, hogy kiváló elmék is behódolnak a dekadens ujságirásnak?

A tiszavirágéletü ujság nem elég tér az alkotó szellemnek akkor sem, ha a lap a Times terjedelmével dicsekedhet. Az ujságirók közt élő zsenik hasonlitanak a ketrecbe zárt sashoz, vagy a Prokrusztus ágyba szoritott szenvedőhöz. Az ujság iránya, pártérdeke, a kiadó zsarnoksága, a divatos közfelfogás: korlátozza egyéniségük szabad kifejezését. Az ujságirás nagy szellemei nem lehetnek munkaterükkel megelégedettek, hiszen ők olyanok mint Madách Michaelangelo-ja, aki remek szobrokat teremthetne, de széklábat kell faragnia; hasonlitanak a renaissance ama festőművészeihez, akik — hogy megélhessenek — időnkint beálltak mázolónak. Tudják s érzik ezt a nagy ujságirók s azért közülük nem egy: meghasonlik önmagával, apathikussá válik, szellemi prostitucióra adja a fejét s oly borzas bohémmé züllik, akinek már csak egy ideálja van — *a pénz,* amelyen *mindent* megvehet.

Az apró tintakulik, sajtósámeszek és kis stréber tollászok élete nem ily tragikus, mint a szárnyszegett sasoké. Ők csak pénzért „hivatásos“ ujságirók, az eszmét *bemondja* nekik a párt, vagy a kiadó. Ma pirosak, hol-

Egyes szám ára 40 fillér.

Öntudatos keresztény nem olvas zsidó lapot!

nap fehérek, voltaképen pedig mindig — zöldek.

Érthető ezek után, hogy sok komoly ember lesajnálóan néz az ujságiróra. Magam is azt tartom, hogy az ujságirás a legértéktelenebb irodalmi „műfaj“, nemcsak azért, mert tiszavirág életü cikkeket gyárt, hanem mert az ujságirók többsége gerinctelenségével s hazug cikkirásaival kompromittálta az ujságirást. Az ujság igy vált: *szükséges rosszá!*

Eme tények megállapitása azért szükséges, hogy egyesült közremüködéssel emeljük fel az ujságirást arra az erkölcsi magaslatra, melyen valóban kultúrtényezővé válhatik.

Becsüljük meg a meg nem alkuvó ujságirókat, akik nem a rebach, hanem az eszmék szolgálatában állanak. A levitézlett vörös firkászokat, azokat a „Federvieh“ eket pedig, akik a kommunizmus őrületébe belesodorták a kritikátlan embereket, tegyük lehetetlenné az ujságirás terén.

Megnyugvással értesültünk, hogy már az ügyészség is *közelebbről* érdeklődik amaz ujságirók iránt, akik a lángsörényüket a kommunizmus bukásakor hirtelen kenderszőkévé változtatták. A budapesti államügyészség elfogató parancsot adott ki *Göndör* Ferenc, *Molnár* József, *Tölgy* László, *Róbert* Oszkár, *Gellért* Oszkár, *Diószegi* Tibor, *Hajnal* Jenő, *Békessi* Imre és *Lengyel* József ujságirók ellen, akiket az ügyészség lázitás és izgatás büntettével vádol. Gellért Oszkár a miniszterelnökségi sajtóirodának miniszteri tanácsosi rangban volt a vezetője, mig Major József a vidéki sajtóosztályt vezette. Göndör Ferenc az ujságirók szakszervezetének volt az elnöke.

De az igazságszolgáltatás ne csak a Göndör-Krausz-féle főmesterek iránt érdeklődjék, hanem kutassa fel az ujságirás vicinális vörös gazembereit is. Elegen vannak! *Hajós.*

Részlet a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének felhivásából.

Határaink, oltáraink, munkánk, kulturánk, iskoláink — családi tüzhelyünk — minden romokban hever. Koldusok vagyunk. A nemzetek legszerencsétlenebbje.

Hősies és önfeláldozó erőfeszitésre van szükség, ha élni akarunk. Fogjon hát össze minden hazaszerető asszony és leány segitse felépiteni ujra a hazát — az oltárt — a tüzhelyt.

Keresztény, nemzeti Magyarországot akarunk.

Ugyanezt akarják a „Keresztény Szocialista Párt“, a „Keresztény Nemzeti Párt“ és a „Földmives Párt“. Ez a három párt az tehát, mit a közeli követválasztásnál minden becsületes, keresztény magyar embernek támogatnia kell. A Magyar Asszonyok vezetői vegyék hát kezükbe a cselekvést. Fogjanak munkához a városok és falvak asszonyai, szervezkedjenek és készüljenek a nemzetgyülésre. Ez a nemzetgyülés az élet, vagy halál fölött fog dönteni. Ha a választásnál nem vigyáztok, visszavonhatatlanul elbukik az ezer éves keresztény Magyarország.

Távirataiukból.

Cailleaux ellen az állambiztonság ellen elkövetett bünteltekért és az ellenséggel való egyetértés miatt megindították a büntető eljárást.

A kamara folytatta a békeszerződés vitáját.

Hétfőn röpiratokat terjesztettek egész Angliában. A röpirat cime: „Jövő“, a kormány nyilatkozatai nemzeti aggodalmakról és nemzeti politikáról. A röpiratban az angol kormány tagjai nyilatkoznak a kormány programmjáról. Bejelentik, hogy ősszel bevezetik a 46 órás munkahetet, minden munkás részére méltányos munkabért állapitanak meg, a munkásoknak biztositják a munkafeltételek megállapitásának hozzászólás jogát és azt is biztositják nekik, hogy munkájuk eredményéből részt kapjanak. Egészséges munkáslakásokat, megfelelő szállitó eszközöket is igér a kormány. Igéri a bányák müvelési jogainak megvásárlását, a kőszén árának emelését, hogy a munkások szociális helyzetét javithassa. E röpiratnak az a célja, hogy a közönséget addig is tájékoztassa a kormány szándékáról, mig a parlament összeülhet.

Londonból a kormánynak bizonyitékok jutottak a kezére olyan összeesküvésről, melyet anarchisták és munkások szerveztek forradalmi sztrájkok rendezésére.

A bécsi polgárok tanácsának küldöttsége átadta ma dr. Renner kancellárnak azon határozatot, melyet a munkás és katonatanácsok tulkapásai dolgában e hónap 10 én hozott. Steinn tartományi főnök helyettese kijelentette, hogy a kormánynak nincs szüksége munkás és katonatanácsokra és hogy az egész tanácsrendszer egészségtelen s megakadályozza a rendes menetet s zavarokat okoz. A munkás és katonatanácsokkal szemben hangsulyozza, hogy amig a kormány munkás és katonatanácsokat megbiz hivatalos teendők végzésével, addig a polgári és ipari tanácsokat sem mellőzheti. Renner dr. kancellár kijelentette, hogy a [illegible] csak a tanácsrendszer bevezetésével lehetett elkerülni. Tagadhatatlan, hogy szórványosan történtek tulkapások, a kormány azonban most már arra törekszik, hogy a nép valamennyi rétegének segitségével visszaállitsa a törvényes rendet. A közigazgatás nagy hibáit csak gyökeres reformmal lehet megszüntetni, ebből a társadalmi munkából azonban minden társadalmi csoportnak ki kell venni a részét.

A svájci szociáldemokrata pártok egyes csoportjaiban 6600 szavazatot adtak le a svájci szociáldemokraciának a III. internacionaléhoz való csatlakozás mellett és 11400 szavazatot a csatlakozás ellen. Az eredmény tehát bizonyos, hogy a csatlakozás ellen szól.

Párisi szikratávirat szerint a szövetségesek legfelsőbb tanácsa tegnap gyorsan és véglegesen akarta elintézni a fiumei kérdést, hogy elejét vegye a további kellemetlen eseményeknek, minthogy azonban az amerikai delegátusok még nem kaptak utasitást, a tanácskozást ismét el kellett halasztani.

A balti államoknak Oroszországgal kötendő béke ügyében ülésező konferencia elhatározta, hogy vámügyet egységesiti, pénzesegységül a frankot fogadja el.

Egy utcai lapmai számában „Nagy pogromot terveznek a budapesti karhatalmi tisztek“ cimen szenzáció hajhászó cikket közöl arról, hogy a fővárosi karhatalom tisztjei a román csapatok távozása után zsidómészárlást akarnak rendezni Budapesten. Ezzel szemben a reggeli hirek megállapitja, hogy Budapesten karhatalom egyáltalán nincs, a katonatisztek nemcsak ellene vannak minden progrommozgalomnak, hanem elhatározott szándékuk, ha ennek szüksége mutatkoznék minden mozgalmat csirában elfojtani.

E hónap 16-án borzalmas leletre bukkantak a Ludovika Akadémia kertjének kutjában egy férfi hullát találtak, a holttestet az akadémia három növendéke fedezte fel, hosszabb idő óta heverhetett a kut aknájában; teljesen összeszáradt összeaszott állapotban volt, valósággal mumia benyomását keltette. A rémes leletről azonnal jelentést tettek a rendőrségen. Peregrini doktor kerületi kapitány azonnal hozzálátott a nyomozáshoz, sikerült megállapitani, hogy a holttest senki másé, mint Erődy Ödön budapesti polgári iskolai igazgatóé, aki mint tartalékos főhadnagy a julius 24-iki ellenforradalomban tevékeny résztvett és elöljárt a Ludovika Akadémia védelmében.

Renner kancellár a parlament pártokkal folytatott tárgyalások folytán kijelentette, hogy igazi kormányválság, vagy parlamenti válság nincs, mindössze egyik vagy másik tárca fog gazdát cserélni, a pártok mostani hangulatáról itélve; Ausztriában aligha szervezik a köztársasági elnöki tisztséget, valószinüen meghagyják a mostani állapotot.

A minisz[illegible] szeptember 17-én tart[illegible]en Heinrich Ferenc ke[illegible] miniszter, dr. Baloghy G[illegible] igazságügyminiszter lemondását, miniszteri állásukban teljesitett kiváló szolgálataik elismerése mellett elfogadta, őket állásuktól fejmentette.

A békekonferencia jövőben szövetségközi konferenciává alakul át, mely Londonban fog ülésezni.

Renner kancellár sürgönyt intézett Clemenceauhoz és az osztrák békedelegáció Saint Germainban visszamaradt tagjaihoz, amelyben ismerteti a széninség által teremtett katasztrofális helyzetet, sürgős segitséget kér.

A szövetségesek legfelsőbb tanácsa a bolgár békeszerződés végleges szövegét megállapitotta, Tracia Görögországé lesz, Bulgária pedig szabad kijáratot kap a tengerhez, ennek feltételeit később fogják megállapitani.

Levél egy hebroni Rózsikához.

A multkor szerencsés voltam zsuron megismerkedni egy fess és okos hölgyikével. A kedves temperamentummal megáldott hölgy nemsokára — meglepetésszerüleg — a zsidókérdésre terelte a társalgásunkat. Kissé feszélyezve éreztem magamat, amint a bájos kis baba jól mulatott. A kis keleti hölgy igazán feszélyezettségemet s amugy istóczi igazában belemelegedtünk a zsidókérdés tárgyalásába. A többiek csak holmi hétköznapi dolgokkal bibelődtek. A társaságnak irántam méltánylást keltő jellege [illegible] diplomatát is kiemelő „körültekintéssel“ kezeltem. Hölgyem nem volt velem megelégedve s a teához indulóban — felejthetetlenül klasszikus mosoly kiséretében — megigértette velem, hogy a zsidókérdést valamely hirlapban fogom ránézve megnyutatóan tárgyalni. Ismerve a Napló zsidórajongását, a hölgyemnek tett igéretemet e hasábokon teljesitve, megnyugtatom őt. Ime:

Bájos nagysád! A kegyed gyöngéd érzelemvilágában most holmi pogromok szárnycsattogását véli hallani. Ne duljják fel élete bájos tavaszának virányait semmiféle lelkettipró érzések. Minden a levegőben röpködő hirekkel, véleményekkel dacolva megnyugtathatom, hogy a most felszinre került zsidókérdés ártatlan mumusnál nem egyéb, mert: 1) önöknek, mint „Isten választott népének“ oldalán ott áll a zsidóvédelem megtestesüléseképpen a Rotschild-csoport; 2) emellett a mélyentisztelt Külföld védőszárnyait sem mondhatják önök csak platonikusoknak; 3) a keresztény magyarság sem veszedelmes támadó mindaddig, amig soraiban olyan mágnesek állanak, akik már több év óta volt keresztény bérlőjük rovására, talán csekély [illegible] különbözet kedvéért — zsidónak adják el ősi birtokuk egy pusztáját; 4) amig akad keresztény és magyar mágnás, aki uradalmának jogi védelemre szoruló ügyeit keresztény ügyvédje kezéből kiveszi s bizalmával zsidót tisztel meg; 5) a magyar és keresztény földmivestől sincs okuk veszedelmet várni mindaddig, mig az igy tud beszélni:

„Kérem én nem bántom a zsidót, mert tartozom neki, de a komámat, meg a sógoromat is érzi zsebében.“ — Ugy hiszem, bájos nagysád, mindezen, csak ugy hevenyében összehozott őfését bir annyi lélekfaló érték[illegible], hogy kegyednek [illegible] [illegible] tavaszát idegeket őrlő, képzett [illegible] és [illegible] helyett azurkék eget láthasson, lelketandalitó madárcsicsergést hallhasson. A már talán érdemlegesen teljesitette igéretét s mehet jutalmáért: kedves kacsója elismeréssel telt szoritásáért. — Megyek!

Semi Antl.

— Számtalanszor kijelentettük már, hogy a keresztény magyar társadalom a tisztes, becsületes zsidót nem bántja. Hogy ilyenek is sokan vannak, többször nyomatékosan elismertük. De ha azt irjuk, hogy a proletárdiktatura majdnem valamennyi főmaladora zsidó volt, ha halált kiáltunk a Kun Bélák és Szamuelyek fejére, ha a haditermenyesek, uzsorások és hadimilliomosok tömegével egyszer s mindenkorra le akarunk számolni, ez csak nem zsidóüldözés? Ezek érdekében csak nem deputációztak? Az a panaszuk, hogy általánositunk? Nem igaz! Ha egy falkában kilencven hiéna és tiz bárány van, az hiénafalka. A bolsevizmus, a hadiuzsorások és lánckereskedők kilencven százaléka zsidó volt. Gyászos többségük itt nyilvánvaló. Ez ellen hiába tiltakoznak.

Két érdekes nyilatkozat.

Ismeretes, hogy február 2-án a vármegyeházán tartott törvényhatósági naggyülésen hazafias tiltakozások hangzottak el a már akkor is dühöngő vörös terror ellen. A megye hazafias érzésének eme kifejezését az országos lapok sokféleképen elferditették. A valóság megértését szolgálja az itt leadott két nyilatkozat.

Nyilatkozat.

Alulirott ezennel kijelentem, hogy az „Est“ február 3-iki számában foglalt és nekem tulajdonitott kijelentést:

„A megyegyülési határozatot a mágnások puccsa tette lehetővé, azoké a mágnásoké, akik pénzüket, értékeiket, pénzzé tehető vagyonukat már előre kiküldték Svájcba, azzal a szándékkal, ha az ellenforradalmi puccs nem sikerül, kimenekülnek az országból“

lelkiismeretem szerint nem tehettem volna meg, nem is ezt akartam kifejezésre juttatni, hanem a következő gondolatot:

„Hát Önök, akik folyton azt hangoztatják, hogy a mágnások millióikat már előre kiküldték Svájcba avval a szándékkal, hogy pénzüknek utána szöknek, hogy fételezhetik fel a tisztikarról, hogy részt vesz egy olyan puccsban, mely ellenkezik a népköztársaságra letett esküjével?“

Ha szavaim nem igy hangzottak, ugy az csakis annak az izgatottságnak tulajdonitható, amely engemet és tiszttársaimat a katonatanács fenyegető és terrorisztikus magatartása folytán elfogott, de hogy ezt akartam mondani, azt becsületszavamra kijelentem.

Az ujságcikk által nekem imputált kijelentést tudatosan már csak azért sem tehettem, mert egy fejérmegyei mágnást sem ismerek, aki penzét vagy egyébb vagyonát külföldre küldte volna.

A jelenleg uralkodó izgatott hangulatra és az ellenem irányuló hajszára való tekintettel kérésem az, hogy ezen nyilatkozatom publikálásától egyelőre eltekinteni méltóztassanak.

[illegible]

Szüts Jenő

[illegible]

KIVONAT:

Fejérvármegye központi tisztikarának Székesfehérvárott 1919. évi szemptember hó 10. napján tartott tiszti ülésének

Jegyzőkönyvéből.

Szám: 1 jkv.

Tárgy: Szüts Jenő alispánnak a törvényhatósági bizottság 1919. év február hó 3.án tartott közgyülésére vonatkozó nyilatkozata.

Határozat:

Fejérvármegye központi tisztviselői folyó évi szeptember hó 10-én tartott értekezletükön megállapitották a következőket:

A székesfehérvári forradalmi munkás és katonatanácsoknak a szociáldemokrata és radikális pártok vezetőivel a vármegyei tisztviselők ellen 1919. év február hó 5-én intézett ismeretes támadása alkalmával Szüts Jenő alispán a törvényhatósági bizottságnak február hó 3-án tartott közgyülésére vonatkozó nyilatkozatában olyan kijelentést tett, amely szószerinti értelmezésében a bizalmatlansági határozat határozatát azon mágnások puccsának minősitette, akik „értékeikeit Svájcban elhelyezvén, kimenekülnek az országból“.

Február 7-én tartott értekezletünkön tárgyaltuk nevezett tisztviselőtársunknak ezen kijelentését és miután azt a legjobb tudomásunk szerint minden tárgyi alapot nélkülözőnek és olyannak minősitettük, melyet ő a mi előzetes megkérdezésünk nélkül és annak ellenére tett, hogy mi őt arra kértük, hogy bármiféle nyilatkozat tételétől tartózkodjék; megállapitottuk arra szóló erkölcsi kötelezettségünket, hogy a nyilatkozatban foglalt feltevések alaposságát kétségbe vonjuk és kifejezést adjunk annak, hogy ilyen feltevések a tisztikar többi tagjának gondolatában sem merültek fel.

Miután az akkor már mindenben ellenforradalmat szimatoló terror megfosztott minket annak lehetőségétől, hogy a vármegye minden tiszteletünkre méltó főurait érintő sértessel szemben elfoglalt álláspontunkat akkor gróf Széchényi Viktor és gróf Eszterházy László urakkal magánuton történt bizalmas közléseinken felül még nyilvárosságra is hozzuk, erre szóló kötelezettségünknek ma készséggel eleget teszünk.

Kmft.

Dr. Jeszenszky Antal
jegyző.

Keresztény lány
ne menjen zsidóházhoz szolgálni.

Erdemes gondolkodni a szerkesztőségünkhöz érkezett alábbi sorokon:

Még az átkozott proletárdiktatura elején történt, mindőn a háztartási alkalmazottakat szakszervezetbe tömörülni kényszeritették és a gyüléseken oly kevés munkát és horribilis béreket állapitottak ott meg, hogy sokan, állami hivatalnok nejei, kénytelenek voltunk teljesen magunk dolgozni, még az a sok zsidó rüfke mind henyél és mulat. A nyári munka már elfogyott s most tömegesen jönnek a falusi leányok szolgálatot [illegible] helyszerző van, az is zsidó, hát oda mennek hely után érdeklődni, de ne adj isten, hogy csak egy leány is kerülne keresztény helyre, vagy ha egy-egy kerül is, abban nincs köszönet, példa vagyok mindjárt jó magam is aki rövid két hét alatt már a harmadik leányt küldöm el, oly erkölcstelenek, de azért mindenik leány után meg kell fizetnem a nagy szerző dijjat, most már természetben kiván az a zsidó ass ony csirkét, nullásilsztet, libazsirt, stb. sőt azt hiszem még arany órat és emeletes házat is fog kérni legközelebb.

Mindig azt olvasom becses lapjában Tekintetes Szerkesztő ur, hogy zsidót ne segitsük, ne vegyünk semmifélét nála, igen ám, de hol szerezzünk cselédet, mikor nincs keresztény helyszerző vagy egy leány otthon, ahol csak ker. családok kapnak jó, erkölcsös leányokat. Lám más városokban ebben nincs hiány! Vagy talán még is igaz lesz, hogy Magyarország zsidó Palesztina lesz? Mindenesetre **jó lesz a sajtó és a rendőrség figyelmét felhivni az ilyen zsaroló intézetre is.**

Egy állami hivatalnok neje.

HIREK.

Gróf Károlyi József.

Üldözték a hollók szelid galamb lelked,
Elvették a rablók ősi magyar telked
Életre-halálra kerestettek téged,
Mert hazafi voltál ... ez volt a nagy vétked,
S bujdostál miatta ...

S mi a kedves után, ki elhagyott minket,
Fájón törülgettük omló könnyeinket!
Halottat sirattunk, — gyilkosok halottját,
Kiknek beste szivét jaj, meg nem hatották
Könyörgések, könnyek ...

S mig az átok földjén mi könnyet ejtettünk,
Tán el is feledtük, hogy laknak felettünk ...
Hogy Istenünk van még, ki nem hagy el minket,
S aki visszahozza eltünt kedvesinket —
Tán el is feledtük!? ...

Es im visszajöttél! ... s hogy itt vagy közöttünk
Soha nem hervadó nagy csokrot kötöttünk;
Szeretet virága minden egyes szála,
Oh tudom, szemedben nincs kedvesebb nála,
Mert hü sziv kötötte ...

Istenünk az égben: halld meg hő imánkat,
Hiszen mindig buzgók, jók voltunk irantad,
Halld meg és hazánknak legyen sok ily fia,
Hogy ne kelljen szennyben, bünben pusztulnia!

Sárkeresztur.

Varga Jenő, ref. tanitó.

— Polgármesterválasztás. A belügyminiszter felszólitotta a városi hatóságot, hogy a dr. Saára Gyula nyugalomba vonulása által megüresedett polgármesteri állást minél előbb töltsék be. Ennek az alapján valószinüleg a csütörtöki közgyülés foglalkozik a kérdéssel és esetleg már akkor kitüzik a választás határnapját. Minthogy a törvény a választás megejtésére vonatkozóag ugy rendelkezik, hogy az minél előbb megtörténjék, valószinü, hogy az októberi közgyülésen megejtik a választást. Jelölteknek ez idő szerint a következőket emlitik: *Holly* Géza dr. ügyvéd, *Kerekes* Lajos dr., volt városi főjegyző és helyettes polgármester, *Lipcsey* Lajos, árvaszéki ülnök, helyettes polgármester, *Szabady* József dr. ügyvéd, *Zavaros* Aladár dr. helyettes főkapitány. — Javasolni fogja még a tanács hogy dr. Farkas István aljegyzőt, aki már hosszu ideje első aljegyzői teendőket lát el, első aljegyzőnek helyettesitessék be megfelelő fizetéssel.

— **Üdvözlés** Bartos János kerületi kormánybiztosnál ma délelőtt tisztelgett a vármegye tisztikara Balassa Sándor h. alispán vezetésével. A tisztviselők üdvözletét Balassa Sándor h. alispán tolmácsolta. Bartos János kerületi kormánybiztos az üdvözlésért hálás köszönetet mondott, s kérte a nehéz munkájához a tisztviselők odaadó támogatását.

— **A székesfehérvári zeneoktatók összessége a szociáldemokrata pártból kilépett.**

Székesfehérvár szab. kir. város rendőrfőkapitányától.

Hirdetmény.

A román katonai parancsnokság többször kijelentette, — ezuttal ujból hangsulyozza, hogy minden sérelmet, amit román katonák elkövetnek, a román katonai térparancsnokságnál kell bejelenteni, ahol a sérelem szigorú kivizsgálásáról és orvoslásáról gondoskodni fognak.

Ebből folyólag a polgárság részéről a román katonákkal szemben elkövetendő legkisebb bántalmazást, különösen pedig tettlegességet a legerélyesebben fogja megtorolni a román katonai hatóság.

Szfehérvár, 1919. szept. 20.

Dr. Zavaros s. k.
rendőrfőkapitány.

— **Szük a főreáliskola.** Ujra meg ujra felmerül a hir, hogy városunk végre valahára polgári fiuiskoláról is fog gondoskodni. Nagyon itt volna az ideje, hiszen tanuló ifjuságunk száma annyira megnövekedett, hogy középiskoláink nem elégségesek a befogadására. A gimnázium nem nyit párhuzamos osztályt, mert ez igen drága mulatság, a reáliskola az idén hármat is nyitott, mégis kevésnek bizonyult. Az utóbbi intézet most lépett fennállásának 66-ik esztendejébe, de soha annyi növendéke nem volt, mint ebben a tanévben. A tizenegy osztályban összesen 540 tanuló iratkozott be, a magántanulókat nem számitva. Felekezetek szerint ez a szám igy oszlik meg: római katholikus 298, gör. kath. 1, református 68, evangelikus 14, unitárius 2, gör. keleti 1, neolog zsidó 140, orthodox zsidó 16. Mikor az intézet jelenlegi hajlékát egy negyedszázaddal ezelőtt megépitették, háromszáz tanulóra számitották s ehhez a számhoz szabták az épület arányait. Most már majdnem a kétszerese szorong benne, képzelhetni, mily keserves állapot ez! A bajon nem volna nehéz segiteni. A reáliskola mostani épületét meg lehetne tartani polgári fiuiskolának, s reáliskola számára pedig kényelmes, modern épületet kellene emelni. Nem is kellene hozzá más, csak egy kevés jóakarat, no meg igen sok pénz.

— **Esküvő.** Békefi József és Fehér Mimike f. hó 21-én d. u. fél 5 órakor tartják esküvőjüket a székesegyházban. (Minden külön értesités helyett.)

— **Fegyelmi a főszámvevő ellen** A polgármester a tizenkettes bizottság vizsgálatai alapján Maron István városi főszámvevő ellen hivatali mulasztások cimén a fegyelmit megelőző vizsgálatot rendelte el.

— **Az ármegállapitó bizottság tegnap délután ülést tartott, amelyen a kávéházi, vendéglői, kenyérsütési és fodrász árakat határozta meg. Az árakról a közönség hirdetmény utján fog értesitést szerezni.**

— **A városi közigazgatási bizottság** több tagjának a mandátuma már lejárt. A legközelebbi közgyülés lesz hivatva a mandátumok meghosszabbitására. Az ujból megválasztandó bizottsági tagok: Karl Istváy, dr Kuthy József, Kováts Á. Sándor, dr. Löwy Károly és dr. Holly Géza.

— **A gazdakör gyűlése ma,** vasárnap elmarad.

— **Köszönetnyilvánitás** Mindazok, kik drága jó anyánk temetésén megjelenni szivesek voltak, fogadják hálás köszönetünket. A gyászoló *Liszi család.*

Ő.

Amig élek, nem sejti senki, hogy szeretlek,
S ha meghalok, kit érdekelne az!
Nem akarom, hogy tudják, mily szánandó lelek,
Kinek sirját ugy felveri a gaz.

Miért hallgassam a világ gúnyolódásait?
Miért áruljam el fájó titkomat?
Tartsa meg mindenki hazug álszánalmait,
Csak te keresd fel néha siromat.

Látogass meg, ha ott künn leszek elhagyottan,
Ahol minden fű tudja nevedet
S nem érzem majd keresztnek a keresztet rajtam,
Ha egyszer ráhajtottad fejedet.

Sebestyén Jánosné, Nagy Margaréta.

Ágnes asszony ügnesei

Meg kell figyelni azt a serény munkát, mit egyesek a most zár alatt levő kommunisták érdekében uton utfélen kifejtenek.

Azt hirdetik és terjesztik — felelősségérzet nélkül — ha Ez vagy Az nem lett volna a direktórium tagja, vagy politikai megbizott, vagy akármi más alkalmazottja a bandita kormányzatnak, akkor Székesfehérvárott csunya világ lett volna. De mivel — hála a Gondviselésnek! épen Ez meg Az vállalta azt a terhes hivatalt: megmenekültünk minden szerencsétlenségtől.

Ezek a hazug hirterjesztők bajtársai és szövetségesei a bőrkabátos terroristáknak.

Mindazok, akik vállalkoztak valamely functióra a terror alatt — egyforma elbirálás alá esnek.

Nem szabad ilyesmire vállalkozni senkinek sem.

Nem rajtuk mullott, hogy itt nem volt haláleset, hanem a golyón, mely három szerencsétlen proletárt talált, — de ép ugy találhatott volna bárom tisztességes polgárt, mitől a jó Isten óvott csak meg bennünket.

A bakonyi haramiáknak ki, az utast fegyvere csöve elé állitja és pórére vetköztetvé utnak ereszt — nem lehet erényének betudni azt, ha az utas életét meghagyja, mig társai ezalatt térdig gázolnak a vérben. Hát a központi direktorium aegise alatt a vármegyében nem történtek gyilkosságok? Nem ennek az ártatlannak hirdetett központnak a fenhatósága és védőszárnyai alatt történtek az atrocitások?

Hasztalan jönnek Ágnes asszonynak segitségére a hazug ágnesek,

Virradattól késő estig
Régi rongyát mossa-mossa
De a foltot ki nem mossa egyik sem.

Azt a mocskot ami a lepedőn esett, sem a tiszta viz, sem a sulykoló ki nem tisztitja többé. Hazánk történetének örökös szégyenfoltja marad az a 134 napos förtelem, mit Kun Béla és gaz érdektársai uralmának fog egy lapon megörökiteni a história és ez egyformán bűne a haramia vezérnek és alvezérek ugy mint a közvitézeknek.

Nincs mentség számukra.

Az **Apolló** szinház a nyolc órai záróra következtében — nem tart előadást.

Az **Uránia** szinház ma szombat este fél 7 órai (Mia May „Próbaházasság") valamint a vasárnapi fél 5 órai ifjuságí előadást és a fél 7 órai rendes előadást megtartja, a fél 9 órai egyelőre elmarad. A megváltott jegyek érvényesek.

Elsőrendü férfi női és gyermek cipők kaphatók. Knazovitzky divatáruházában.

Uránia-szinház.

Hétfőn és kedden:
(Szeptember hó 22 és 23-án)

PSYLANDER FILM!

Nordisk film!

SZERELMESKEDÉS.

Remek pótműsor.

Szerdán és csütörtökön, szeptember hó 24 és 25-én:

Az utolsó sarj

Főuri dráma 4 felv.

Péntek, szombat, vasárnap, szeptember 26, 27 és 28-án:

Psylander Edith
főszereplésével!!!

Rikkants lány

Szinmü 4 felvonásban.

Vasárnap fél 5 órakor ifjuságí előadás
1. Törpék és óriások, 3 felv.
2. Majom világ. 3. Bandika számtani feladványa ....

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő

ASZTALOS-ÜZLETET nyitottunk.

A közönség szives pártolását kérjük:

Damnitzky és Györy
Budai-ut 3. sz.

FIGYELEM!

Mindazok, akik jól elkészitett **ruhát** óhajtanak, forduljanak bizalommal **Kertész Ferenc és Társai** céghez, ahol a **leggyorsabban és a legjutányosabban készittetnek elsőrendü polgári és katonai, valamint gyermekruhák és javitások.**

Szives pártfogást kér:
Kertész Ferenc és Társai,
Távirda-utca 6. sz.

Értesités.

Készitek mindenféle **vörösréz** és **vaslemez** munkát.

Szesz, conac, likőr, törköly és borszpriő lepárló készüléket, pince gazdászati cikkek, cukorgyárak, vendeglői, kávéházi és kórházak összes konyhai főzőedények berendezése, továbbá pálinka főző, moso, és tüzhely üstöket, permetezők, és szénkenegező-gepek, mindennemü cinezések és ónozások, kemény és lágy forrasztások, vas- és fémesövezetékek. — Megrendelések javitások gyorsan pontosan eszközöltettnek.

Grotz Kálmán utoda Molnár István rezmüves.
Hal-tér 16. sz. Székfehérvárott.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy *Simor-utca 9. sz. házban levő üzletemben mindennemü*

háztartási dolgok

kaphatók. — Raktáron tartok iskolai és piacra táskákat, ineszáros és hemes szatyrokat és gyékényeket. — Ecset, festék és kefe árukat. — Szoba és udvarsepröket. Mindennemü

gazdasági eszközöket.

Elsőrendü bőrzsirok és kocsi kenőcsök kahatók.

Minden törekvésem oda irányul, hogy ugy a helybeli, mint a vidéki vevő közönséget olcsón és jól tudjam kiszolgálni. Kérem a nagyérdemü közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel **Szemes Gyula,**
Simor-utca 9.

Értesités.

A n. é. közönséget tisztelettel értesitjük, hogy **kőmüves és beton mozaik üzemünket** ujból megkezdtük

sirkeret és kripta

készitését jutányosan vállaljuk:

Královits Imre és Schneider Adolfné
kőmüves-é s betonvállalkozók. Erzsébetligetsor 10.

APRÓHIRDETÉSEK.

Használt gyógyszertári üveget veszek, ha bejelentik elhozatom, Szüts Robert gyógyszertara, Városház-tér. 0

Mindenest azonnal felvesz a szent Imre-konviktus (Szechenyi-utca.) 0

Egy fujtato-illó, nagykalapacs és tobbfele szerszám eladó. Csapo-u. 17. 6—6

Szakkepzett gépész állást keres azonnalra. Cim: Toth József, Huszár-u. 7. 3—2

Polgári iskolai tanárnő órákat ad magánvizsgára előkészitest elvállal. Cim a kiadóhivatalban. 3—2

Három lo eladó. Sarfentelen. Intezőség. 5—2

Nagy mángorló liszt vagy fűzzert eleszerlendő, ugy szintén bútorok, fazsalak, festő alkatrészek, stb. eladó vagy eszerlendő. Kempelenter 2. halra. 2—2

Szép, n kőzimunkázó fiatal leány elvállalmadera. Richelieu és tarka hímzest, ha anyagot is kap hozza. — Tejkezelésben jártas gazdasszony vidéki plebaniára keresteik. (Keresztény Nők Szövetsége Szeminárium, Hivatorák péntek d. e. 10—12, d. u. 2—5-ig.) 5—5

Mindenes fezőleány azonnal felvétetik. Távirdi-utca 3. szám. 2—2

Trissen trágyazott buzaföldek, más időre felesmüvelésre kiadó. Ugyanitt 2 ret sarju eladó, vagy felesbe letekintheto. Budai-ut 100. sz. 3—3

Eladó 1 et darab nyolc hónapos süldő. Rastemető dülő első ház, balo oldal.

Egy éves süldő eladó. Majom-utca 14. szám. 2—1

Egy par 42-es uj bagaria cizma és egy fagom lap zárvedő eladó. József-u. 20. 2-1

Kárpitos munkákat, valamint angol és bőrbutorok feldolgozasat szolid és megbizható kivitelben keszitik. Turner hibre kárpitos és diszitő Szent István-u. 3. sz. 5—1

Jó hangu zongorat vagy pianinot bérbe vennék egy tanulo részére. Ferenc József-ut 10. 3—3

Elcserélnek egy bakkanesot és szürke [illegible]

Egy leány [illegible] házter. [illegible]

Egy k. vesett [illegible] tükörrel márványnyal eladó, Suto-u. 8. asztalosnal.

Egy bakkecske, diszkecskecske és egy hálalni való sertés eladó. Zámoly-utca 11.

Kerekek, kerekesinek elelmiszerért cserélteinek Budai-ut 16. — Ugyanott munkáspadok eladó.

Kisgazdának vajo vetőgep eladó. Gippert vaskereskedőnél, Mór.

Egy elegáns gigg eladó. Sár-utca 18. sz.

Ferfi szabóséghoz egy varrolany felvétetik. Szechenyi-u. 52.

Szervizek, valodi bőrszékek, szőnyeg, sodronybetetes vasagy, selyemruha varrógép eladó. Rakoczy-u. 31.

Keresek egy patkányirtashoz értő jó fizetéssel, Felsőkirálysor 20. 2—2

Gyönyörü egyes magánfogat 5 éves angol kancával eladó. Magyarnál, Vörösmaty-tér 2. Ugyanott egy kényelmes hajtókocsi is eladó. 2—2

Egy igáskocsi és egy takaréktüzhely és 15 éves fiuruhák Oreg-utca 24, szám alatt eladók. 2—2

Cimbalom, konyhaberendezés, salongarnitura eladó. Vörösmarty-tér 3. szám I-ső emelet. 3—3

Egy mindenesfia kerestetik Pete mütermében. 3—3

Elveszett 8 drb. kacsa Tolnay-u. 18. sz. alatt. A becsületes megtaláló vigye vissza, illő jutalomban részesül. 3—3

Egy igáskocsi eladó Vásárter 18. szám alatt. 3—3

Uj hálószoba eladó. Bővebbet Kamenitzky borbély-üzlet. Rákóczi-u. 23. 2—2

345 m. 1919. szám.

Magyar Karhatalmi Erők Villamos és Fényszórók

Intézete, Székesfehérvár.

Fogházak, legyházak, stb. éjjeli őrzéséhez jól bevált, erős fényhatásu lámpákat kölcsönbe ad. Hatóságokat, karhatalmi parancsnokságokat világitó eszközökkel ellát. Elvállal mindenféle mezőgazdasági gépjavitást. Benzinmotorokat, dynamókat, villamos berendezési tárgyakat javit. Cséplési munkálatokhoz és helyszinen végzendő javitásokhoz szakmunkásokat rendelkezésre bocsájt.

Felvilágositást a **műszaki iroda** ad.

Telefon: Székesfehérvár 72.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.